

ALGEMEEN VERLOOP VAN DE STRIJD IN INDIË

Aldus gingen in januari en februari '42 de belangrijkste punten op Celebes, Borneo, Zuid-Sumatra, Ambon, Timor en Bali verloren en zo was ook het algemeen verloop van de strijd op Java – daarbij zien wij niet over het hoofd dat daar en elders sommige eenheden stevige weerstand boden.

Dat algemeen verloop was aan de legerleiding bekend. Zij kreeg teleurstelling op teleurstelling te incasseren. In de legercommuniqué's vindt men die teleurstelling niet terug: gevreesd werd dat reële berichten over de snelheid en het gemak waarmee de Japanners hun overwinningen behaalden, het moreel van de nog niet ingezette troepen en van de Europese burgerij zouden ondermijnen. Het gevolg hiervan was dat zowel die troepen als die burgerij verbijsterd werden door wat zich in de eerste week van maart op Java afspeelde.

★

Ziedaar het algemeen overzicht dat, naar wij hopen, de lezer in hoofdtrekken voor ogen blijft staan. Het is een overzicht van, als wij niet verder zien dan tot de algemene capitulatie van het Knil, precies drie maanden strijd: van 8 december '41 tot 8 maart '42 – negentig dagen waarin aanvankelijk de opwekkende berichten niet ontbraken. Later werd het algemene beeld, als men de moed opbracht het nuchter te bezien, ongunstiger en toen leek de 8ste december '41, waarop de grote strijd was ontbrand, in een ver verwijderd, haast onwerkelijk verleden te liggen.

Naar die eerste oorlogsdag in de *Nanjo* keren wij nu terug.

Oorlog!

Op die 8ste december 's morgens om half zeven had gouverneur-generaal van Starkenborgh in een korte radiotoespraak bekendgemaakt dat Nederland Japan de oorlog had verklaard. De marine, de marineluchtvaartdienst (de MLD) en de legerluchtmacht waren reeds op volle sterkte maar voor het Knil gold dat niet: de Europese reservisten waren nog niet opgeroepen. Dit waren in totaal ca. drie-en-dertigduizend man: een